

УДК 664
В.Стручок

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

ПРОБЛЕМАТИКА В УПРАВЛІННІ ХАРЧОВИМИ ВІДХОДАМИ

V. Struchok

PROBLEMS IN FOOD WASTE MANAGEMENT

В Україні далі залишається невирішеною проблема управління відходами, в тому числі твердими побутовими відходами (ТПВ). На відміну від європейських держав в Україні дуже низький рівень перероблення та утилізації ТПВ і високий показник їх захоронення на полігонах [1]. У 95 відсотках випадків усі вони йдуть на полігони або сміттєзвалища [2]. Значна частина полігонів перевантажена і не відповідає природоохоронним та санітарним нормам.

Причинами наростання зазначених проблем, зокрема, є недостатнє фінансування з державного та місцевих бюджетів природоохоронних заходів, фінансування таких заходів за залишковим принципом, запровадження екологічно безпечних, ресурсо- та енергозберігаючих технологій, розвиток відновлюваних джерел енергії, нематеріального природокористування відбуваються безсистемно і надто повільно [1].

В цілому обсяг утворення ТПВ в Тернопільській області складає на рік біля 900 тис. метрів кубічних або 216 тис. тон. Усереднений склад зазначених відходів для України наведено у таблиці 1 [3]:

Таблиця 1. Усереднений склад відходів для України

№з/п	Найменування складової ТПВ	Маса, %
1	Харчові відходи	36,1
2	Папір та картон	14,3
3	Садові (зелені) відходи	9,8
4	Деревина	1,9
5	Гума, шкіра, кітки, солома	2,2
6	Тканина	3,4
7	Інші органічні відходи	0,4
8	Метал	2,3
9	Будівельні відходи	3,6
10	Скло та кераміка	6,2
11	Пластмаса	5,8
12	Інші неорганічні відходи	14,1

Згідно таблиці харчові відходи складають більше 36%, а разом із садовими (зеленими) відходами біля 46%, тобто майже половину. Отже, з 216 тис. тон ТПВ в області на рік утворюється біля 100 тис. тон харчових та органічних відходів.

За прогнозами Світового Банку[5] у 2025 році мешканці міст продукуватимуть в середньому 1,42 кг/людину ТПВ у день, проти нинішніх 0,64 кг., тобто буде мати місце ріст у 2,2 рази. Отже, аналогічно можна прогнозувати ріст кількості утворення харчових відходів у складі ТПВ, зокрема, на території Тернопільської області з 100 тис. тон до 220 тис. тон. Слід при цьому врахувати, що відсутність відокремлення зазначених відходів на стадії їх утворення, як правило призводить до забруднення інших ресурсоцінних компонентів ТПВ і неможливість в подальшому їх використання.

Життєво необхідним є забезпечення управління харчовими відходами.

На нашу думку, такими заходами управління є сортування харчових відходів, спорудження та використання об'єктів біоферментації харчових та органічних ТПВ для виробництва органічних добрив.

Збільшення обсягів харчових та органічних відходів, управління якими не здійснюється екологічно безпечним чином, призводить до зростання рівня забруднення води, повітря та ґрунту. Посилюється негативний вплив на життєдіяльність людини, знищується біорізноманіття, зростають ризики виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру [4].

Література:

1. Закон України від 28.02.2019 №2697-VIII «Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року». – Режим доступу: - <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2697-19>.

2. Постанова Верховної Ради України від 14.01.2020 р. №457-IX «Про рекомендації парламентських слухань на тему: «Пріоритети екологічної політики Верховної Ради України на наступні п'ять років» //Київ – 2020. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: - <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/457-20>.

3. Жук Г.В., Нікітін Є.Є., Сміхула А.В., Дутка О.В., Іванів О.С. Визначення оптимальних схем поводження з твердими побутовими відходами міст України. Энерготехнологии и ресурсосбережение. 2018. №1. С. 48-61.

4. Регіональна доповідь про стан навколишнього природного середовища в Тернопільській області у 2022 році //Тернопіль – 2022. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:- https://ecology.te.gov.ua/media/uploads/%D1%80%D0%B5%D0%B3_%D0%B4%D0%BE%D0%BF%D0%BE%D0%B2%D1%96%D0%B4%D1%8C2022_%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B0.pdf.

5. Процик О. Роль державного регулювання у сфері поводження з побутовими відходами. Екологічний вісник. 2020. №4. С. 29-30.